

*ur ”Vidare på den smala vägen ... att växa och mogna som människa”
av Scott Peck*

DEN ANDLIGA UTVECKLINGENS OLIKA STADIER

Utdrag från kapitel 7, Andlighet och den mänskliga naturen ...

Detta kapitel i boken är inte direktciterat utan jag har valt de avsnitt som ur mitt perspektiv framstår som mest intressanta och har därför även kastat om meningar och uttryck. Men allt kan läsas i sin helhet på sidorna 111 – 118.

Vår unika mänskliga förmåga till förändring och förvandling återspeglas också i vår andlighet. Genom alla tider har det funnits djupa tänkare som genom att betrakta sig själva kommit fram till att vi inte alla befinner oss på samma punkt andligen eller religiöst. Det finns olika stadier av andlig eller religiös utveckling.

Stadium Ett

Det ”*kaotiska/antisociala*” *stadiet*, omfattar förmodligen ungefär 20 % av befolkningen och inkluderar det som Scott Peck kallar för ”lögnens folk”. Människor på detta stadium är ytterligt principiösa. *Antisocialt* därför att dessa människor kan spela kärleksfulla, men alla deras relationer är ägnade att tjäna deras egna syften och kännetecknas av öppen eller fördold manipulation. *Kaotiskt*, därför att de här människorna är principiösa och styrs enbart av sin egen vilja. Inte sällan hittar man dessa människor i fängelser, på sjukhus eller ute på gatan. Och somliga kan, på grund av sina ambitioner, uppnå prestigefyllda maktpositioner, som presidenter eller berömda predikanter.

Det händer då och då att människor i Stadium Ett, kan komma i kontakt med sitt inre kaos och upplever då det mest smärtsamma som kan drabba en människa. I allmänhet rider de ut sitt kaos och går vidare i samma spår. Andra däremot begår självmord eller fortsätter vidare till Stadium Två.

Stadium Två

Det ”*formella/institutionella*” *stadiet* är människor som är beroende av någon typ av institution för att klara sig. Det kan vara ett fängelse och personen är då en mönsterfånge. Eller inom armén där struktur och ordning råder. Det kan även vara ett välorganiserat företag. Men för de allra flesta människor är det kyrkan. De flesta aktiva kyrkobesökare befinner sig i Stadium Två. De är beroende av kyrkan för att få struktur i sitt liv. Vad gäller det formella, är de yttre formerna mycket viktiga för dem. Människor i detta stadium blir kolossalt upprörda om något förändras i gudstjänstordningen, liturgin eller psalmförnyelse, för det är just dessa former som de är så beroende av för att hålla sitt kaos på avstånd. Annat som kännetecknar människor i detta stadium är att deras gudsbild nästan alltid är bilden av en extern gestalt. De föreställer sig nästan alltid Gud som någon som finns där uppe eller där borta. De ser också gärna Gud som en manlig gestalt. Även om dessa människor betraktar Gud som kärleksfull, tillskriver de även honom en bestraffande makt, en jättelik polis någonstans uppe i himlen. De har en mycket vag uppfattning om den del av Gud som lever inom oss var och en – den gudomliga närvaron i människoanden.

Stadium Tre

Det ”*skeptiska/individuella*” *stadiet*, kan ofta vara människor som uppfostrats i ett stabilt och kärleksfullt hem av föräldrar som båda tillhör Stadium Två. När barnet kommer upp i tonåren ändras deras värderingar och är inte längre beroende av en institution för att få struktur i livet. Till deras föräldrars stora förtvivlan lämnar de kyrkan och blir tvivlare, agnostiker* eller ateister**. Ligger före i sin andliga utveckling jämfört med människor i Stadium Två. Dessa människor är inte religiösa i ordets vanliga. Dessa människor utgör ofta ryggraden i organisationer som ”läkare utan gränser” eller olika miljörelser. De är hängivna och kärleksfulla föräldrar. Vetenskapligt intresserade, men utan undantag är de sanningssökare och kommer så småningom att finna vad de söker. De söker djupt och de söker brett. Börjar alltmer ana en glimt av den stora bilden och förstå att många av de primitiva myter och vidskepelser som deras föräldrar i Stadium Två trodde på, kan komplettera bilden. Dessa människor är nu på väg över till nästa stadium av den andliga utvecklingen.

Stadium Fyra

Kallas för *det ”mystiska/kollektiva” stadiet*. Scott Peck använder ordet ”mystisk” även om det är svårt att definiera. I vår kultur har det fått en lite nedsättande bibetydelse och misstolkas ofta. Men det finns vissa bestämda saker att säga om människor som är mystiker. De har det gemensamt att de sett ett slags sammanhang under ytan av det synliga. I alla tider har mystikerna sett samband mellan män och kvinnor, mellan människor och andra varelser, mellan människor som går omkring på jorden och som är döda. Mystiker i alla kulturer och religioner har uttryckt sig i termer av enhet och kollektivism. De har alltid räknat med det paradoxala.

Mystik kommer av ordet *mysterium* och mystiker är människor som älskar mysteriet. De tycker om att lösa mysterier och trivs alldeles utmärkt att leva i en värld av mysterier, medan människor i Stadium Två blir ytterst illa till mods när saker och ting inte är svartvita.

Dessa principer anser Scott Peck är allmängiltiga i alla länder, kulturer och religioner. Ett exempel från Judendomen, Psalm 111 i Psaltaren, som slutar: ”Herrens fruktan är vishetens begynnelse.” I Stadium Två översätter man detta med: ”När du börjar frukta den store polisen uppe i himlen, så blir du klokare.” Det är sant! I Stadium Fyra översätts satsen så här: ”Förundran inför Gud visar dig vägen till upplysning.” Det är också sant!

”Jesus är min frälsare” är ett populärt vittnesbörd bland kristna och kan ge oss ännu ett exempel. Bland människor i Stadium Två kan uttrycket tolkas som att Jesus är den goda fé som kan rädda mig så snart jag kommer i knipa, om jag bara kommer ihåg att åkalla hans namn. Det är sant, det är precis vad han gör. **I Stadium Fyra** däremot tolkar man det som att Jesus genom sitt liv och sin död lärde mig den väg som jag själv måste gå för att nå min frälsning. Det är också sant!

Detta dubbla tolkningssätt gäller inte bara kristendom och judendom utan också islam, taoism, buddism och hinduism. Scott Peck tror att det är detta som gör de här religionerna så stora. De ger utrymme för troende i såväl i Stadium Två som i Stadium Fyra.

* Är övertygade om att kunskap om Gud är omöjlig.

** Tror inte att Gud finns.